

महाराष्ट्र टाइम्स पुणे

पहिलं पान | महाराष्ट्र | देश | विदेश | स्तोकत महाराष्ट्र | अर्थ | कीर्ता | संपादकीय | सिनेमॅटिक News | प्रगती खासत | ताइम्सटाइम्स

सुंदई | ठाणे + कोकण | पुणे | कोल्हापूर + प. महाराष्ट्र | नाशिक + उ. महाराष्ट्र | नागपूर + विदर्भ | औरंगाबाद + मराठवाडा

आपण इथे आहात - पहिलं पान » महाराष्ट्र » पुणे

एन्व्हायन्मेंट अॅसेसमेंट बंधनकारक हवी

Jul 5, 2013, 03:00AM IST

उद्घाटन | प्रतिक्रिया

0 | 0 | 0

Recommend | Tweet | +1 | Comments

सेंटर फॉर सायन्स अँड एन्व्हायन्मेंट संस्थेची शिफारस

म. टा. प्रतिनिधी, पुणे

पवनऊर्जा प्रकल्पांनी तामिळनाडू, कर्नाटक, आंध्रप्रदेश आणि महाराष्ट्रातील ८८ टक्के वनक्षेत्रात स्वतःचे जाळे पसरले असून कर्नाटकमधील ५७ टक्के तर महाराष्ट्रातील ३१ टक्के वनक्षेत्र या प्रकल्पांनी व्यापले आहे. पर्यावरणाचा न्हास टाळण्यासाठी या प्रकल्पांना एन्व्हायन्मेंट इम्पॅक्ट अॅसेसमेंट बंधनकारक करावे, अशी शिफारस सेंटर फॉर सायन्स अँड एन्व्हायन्मेंट या संस्थेने केली आहे. ए वदेच नव्हे तर याबाबतच्या मार्गदर्शक तत्वांचा मसुदा तयार करण्याचे काम सध्या सुरू आहे.

भारतातील पवनऊर्जा निर्मिती आणि या प्रकल्पांमुळे पर्यावरणावर होणारे परिणाम याचे चित्र स्पष्ट करणारा अहवाल सेंटर फॉर सायन्स अँड एन्व्हायन्मेंट (सीएसई) संस्थेने तयार केला आहे. पवनचक्क्यांमुळे पर्यावरणाचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाले असल्याचा निष्कर्ष यातून पुढे आला आहे.

पवनऊर्जेला ' ग्रीन एनर्जी ' चा दर्जा मिळाला असला, तरी या ऊर्जेच्या निर्मितीदरम्यान मानवी आरोग्य आणि निसर्गाच्या विविध घटकांवर दुष्परिणाम होतात. हे वास्तव संशोधनादरम्यान आम्ही अनुभवले आहे, असे सांगून सीएसईचे उपसंचालक चंद्रा भूषण म्हणाले, ' गेल्या सात वर्षांत पवनऊर्जा प्रकल्पांसाठी उद्योजकांकडून वन जमिनीची मागणी वाढते आहे. विशेष म्हणजे अस्तित्वात असलेल्या प्रकल्पांनी ८८ टक्के वनक्षेत्र बळकावले आहे. दुर्दैवाने या प्रकल्पांना मान्यता देण्यापूर्वी वनक्षेत्रातचे पर्यावरणीय मूल्यांकनाचा (ईएमपी) अभ्यास झालेला नाही. विशेष म्हणजे अतिसंवेदनशील वन्यजीव अभ्यारण्यांमध्येही या प्रकल्पांना मंजूरी मिळाली आहे. एरवी पवनऊर्जा प्रकल्पांना तात्त्विक मान्यता मिळविण्यासाठी सर्वसाधारणपणे साडेसात महिन्यांचा कालावधी लागतो. पण काही बड्या कंपन्यांना अवघ्या दहा दिवसांतच अंतिम मंजूरी कशी मिळाली, हा प्रश्न अहवालात अनुत्तरितच राहिला आहे. या प्रकल्पांमुळे स्थानिक परिसंस्था, जैवविविधतेचे नुकसान होऊ शकते, याचा विचारच बनाधिकाऱ्यांनी केलेला नाही. याचा परिणाम म्हणजे प्रकल्प असलेल्या भागातील वन्यजीव, पाण्याचे स्रोत आणि परिसंस्थेवर विपरीत परिणाम झाले असल्याचे संशोधनात आढळून आले.

सीएसई केवळ अहवाल करून थांबणार नाही. या पुढील काळात पर्यावरणाचा न्हास टाळण्यासाठी प्रकल्पांना मान्यता देण्यापूर्वीच वनक्षेत्रातचे पर्यावरणीय मूल्यांकनाचा अभ्यास करणे बंधनकारक करावे, अशी शिफारस आम्ही केंद्र सरकारला केली आहे. याचबरोबरने पवनऊर्जा प्रकल्पांसाठी मार्गदर्शक तत्वांचा मसुदा तयार करण्याचे काम संस्थेने सुरू केले आहे, असे भूषण यांनी सांगितले.

गेल्या दहा वर्षांत पवन ऊर्जेच्या प्रमाणात मोठी वाढ

मार्च २०१३ अखेरपर्यंत देशातील पवनऊर्जा प्रकल्पांतून १९ हजार ५१ मेगावॉट विजेची निर्मिती.

गेल्या वर्षी २३.४ दशलक्ष युनिट वीजेची निर्मिती.

पवनऊर्जा निर्मितीत जगात भारत पाचव्या क्रमांकावर.

बारावा पंचवार्षिक योजनेअंतर्गत पुढील चार वर्षांत १५ हजार मेगावॉट निर्मिती करणारे नवीन पवनऊर्जा

प्रकल्प साकारणार.

पुढील पाच वर्षांत दहा हजार नवे टर्बाइन बसविणार.